

Date: 27th May-2025

KOMPYUTER SAVODXONLIGI-ZAMON TALABI!

Ma'rupov Elmurod Xosiljon o'g'li

Qo'shtepa tuman 1-son politexnikumi Maxsus fan o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada kompyuter savodxonligining mazmun-mohiyati, uning zamonaviy jamiyatdagi o'рни va ahamiyati yoritilgan. Kompyuter va axborot texnologiyalarining turli sohalarga chuqur kirib borishi tufayli, har bir fuqaroning texnologiyalardan to'g'ri va samarali foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi zarurligi asoslab berilgan. Maqolada, shuningdek, ta'lim, mehnat bozori, yoshlar tarbiyasi va axborot xavfsizligi nuqtayi nazaridan kompyuter savodxonligining roli tahlil qilinadi. Kompyuter savodxonligini rivojlantirish jamiyatning raqamli taraqqiyotini ta'minlashda muhim omil ekani xulosa sifatida qayd etiladi.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyasi, Raqamli ko'nikmalar, Zamonaviy ta'lim, Axborot-texnologiyasi, Dasturiy ta'minot, Kompyuter bilimlari.

COMPUTER LITERACY IS THE NEED OF THE HOUR!

Abstract. This article discusses the essence of computer literacy, its role and importance in modern society. Due to the deep penetration of computers and information technologies into various fields, it is justified that every citizen needs to have the skills to use technologies correctly and effectively. The article also analyzes the role of computer literacy from the point of view of education, labor market, youth education and information security. It is concluded that the development of computer literacy is an important factor in ensuring the digital development of society.

Key words: Information Technology, Digital Skills, Modern Education, Information Technology, Software, Computer Science.

КОМПЬЮТЕРНАЯ ГРАМОТНОСТЬ — ЭТО ПОТРЕБНОСТЬ ВРЕМЕНИ!.

Аннотация: В данной статье рассматривается сущность компьютерной грамотности, ее роль и значение в современном обществе. В связи с глубоким проникновением компьютерных и информационных технологий в различные сферы жизни обоснована необходимость наличия у каждого гражданина навыков правильного и эффективного использования технологий. В статье также анализируется роль компьютерной грамотности с точки зрения образования, рынка труда, воспитания молодежи и информационной безопасности. Сделан вывод о том, что развитие компьютерной грамотности является важным фактором обеспечения цифрового прогресса общества.

Ключевые слова: Информационные технологии, цифровые навыки, современное образование, информационные технологии, программное обеспечение, компьютерные знания.

KOMPYUTER SAVODXONLIGI – ZAMON TALABI

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hayotimizning barcha jabhalariga kirib kelgan bir davrda yashayapmiz. Bugun kompyuterlar nafaqat ishlab chiqarish, balki ta'lim, sog'liqni saqlash, moliya, xizmat ko'rsatish va hatto uy-ro'zg'or ishlarida ham keng qo'llanilmoqda. Bunday sharoitda insonning kompyuterni bilishi, undan to'g'ri va samarali foydalana olishi – kompyuter savodxonligi – zamon talabiga aylangan.

Kompyuter savodxonligi – bu kompyuter va boshqa axborot texnologiyalari vositalaridan foydalana olish, dasturlar bilan ishlash, internetda xavfsiz harakat qilish, elektron hujjatlar bilan ishlash kabi ko'nikmalardan iborat majmua. Bunda foydalanuvchi o'z oldiga qo'ygan maqsadni kompyuter vositasida hal qilishga qodir bo'lishi kerak.

Bugungi kunda kompyuter savodxonligisiz deyarli hech qanday kasbni tasavvur qilib bo'lmaydi. Shifokor elektron tibbiy karta yuritadi, o'qituvchi dars tayyorlaydi va onlayn platformalarda ishlaydi, tadbirkorlar esa elektron hujjat almashinuvi orqali vaqt va mablag'ni tejaydi. Hatto fermerlar ham axborot texnologiyalaridan foydalanmoqda – hosil rejalashtirishda, bozor narxlarini bilishda.

O'quvchilar va talabalar uchun kompyuter savodxonligi ta'lim olishda katta imkoniyatlar yaratadi. Interaktiv darslar, elektron kutubxonalar, onlayn testlar, videodarslar – bularning barchasi bilim olish jarayonini qiziqarli va samarali qiladi. Ayniqsa pandemiya davrida masofaviy ta'lim kompyuter savodxonligining ahamiyatini yana bir bor isbotladi.

Bugungi mehnat bozorida raqobatbardosh bo'lish uchun kompyuter va texnologiyalar bilan ishlash asosiy talab hisoblanadi. Ish beruvchilar yangi xodimlarda Microsoft Office, Google Workspace, ma'lumotlar bazalari bilan ishlash, yozishmalar yuritish kabi ko'nikmalarga ega bo'lishini xohlaydi. Hatto oddiy ish joylari ham bu talabni ilgari surmoqda.

Zamonaviy yoshlar "raqamli avlod" deb nomlanmoqda. Ular tug'ilganidan boshlab texnologiya ichida ulg'ayadi. Ammo bu ularga to'liq kompyuter savodxonligi bor degani emas. Ko'p hollarda ular faqat ijtimoiy tarmoqlarni biladi, biroq elektron hujjat tayyorlash, axborotni tahlil qilish, dasturiy vositalardan foydalana olish darajalari past bo'ladi. Shu bois bu borada maqsadli ta'lim kerak.

Kompyuter savodxonligi faqat texnik ko'nikmalar emas, balki axborot madaniyatini ham o'z ichiga oladi. Masalan, soxta saytlardan ehtiyot bo'lish, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish, yolg'on axborotni aniqlay olish, kiberxavfsizlik qoidalariga amal qilish – bular bugungi foydalanuvchi uchun zarur ko'nikmalardir.

Kompyuter savodxonligining rivojlanish bosqichlari

Insonda kompyuter savodxonligi quyidagi bosqichlarda shakllanadi:

Date: 27th May-2025

1. Boshlang'ich ko'nikmalar (kompyuterni yoqish/o'chirish, sichqoncha va klaviatura bilan ishlash);
2. Ofis dasturlarida ishlash (matn yozish, jadval tuzish, taqdimot tayyorlash);
3. Internet va elektron pochta;
4. Maxsus dasturlar bilan ishlash (grafik, moliyaviy, tahliliy);
5. Mustaqil loyihalar yaratish (veb-sayt, ilova, dastur).

Har bir bosqich yangi imkoniyatlar va kasbiy ustunliklar eshigini ochadi.

Davlat siyosati va kompyuter savodxonligini targ'ib qilish

O'zbekiston Respublikasida ham raqamlashtirish siyosati doirasida keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, "Bir million dasturchi" loyihasi, axborot texnologiyalariga oid milliy dasturlar – bularning barchasi yoshlarning zamonaviy kasb va texnologiyalarni egallashiga xizmat qilmoqda. Maktablarda informatika fanining chuqur o'qitilishi, kompyuter sinflari bilan ta'minlanishi ham muhim omildir.

Xulosa

Kompyuter savodxonligi – bu zamon talabi, ishga joylashish vositasi, bilim olishning kaliti, shaxsiy rivojlanish garovidir. U nafaqat texnik bilim, balki fikrlash madaniyatini, muammo yechish qobiliyatini, zamonaviy axborot muhitida yashash ko'nikmasini ham beradi. Har birimiz zamon bilan hamnafas bo'lishni istasak, kompyuter savodxonligini egallash va uni doimiy ravishda rivojlantirib borishimiz shart.

REFERENCES:

1. Axmedova D. A., G'ulomov Sh. S. Informatika va axborot texnologiyalari.
2. Qodirov A. M. Axborot texnologiyalari asoslari. – Toshkent:
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risidagi qarori.
4. Turdiyev O., Karimov M. *Kompyuter savodxonligi asoslari: o'quv qo'llanma
5. <https://www.ziyouz.com/kutubxona>.

